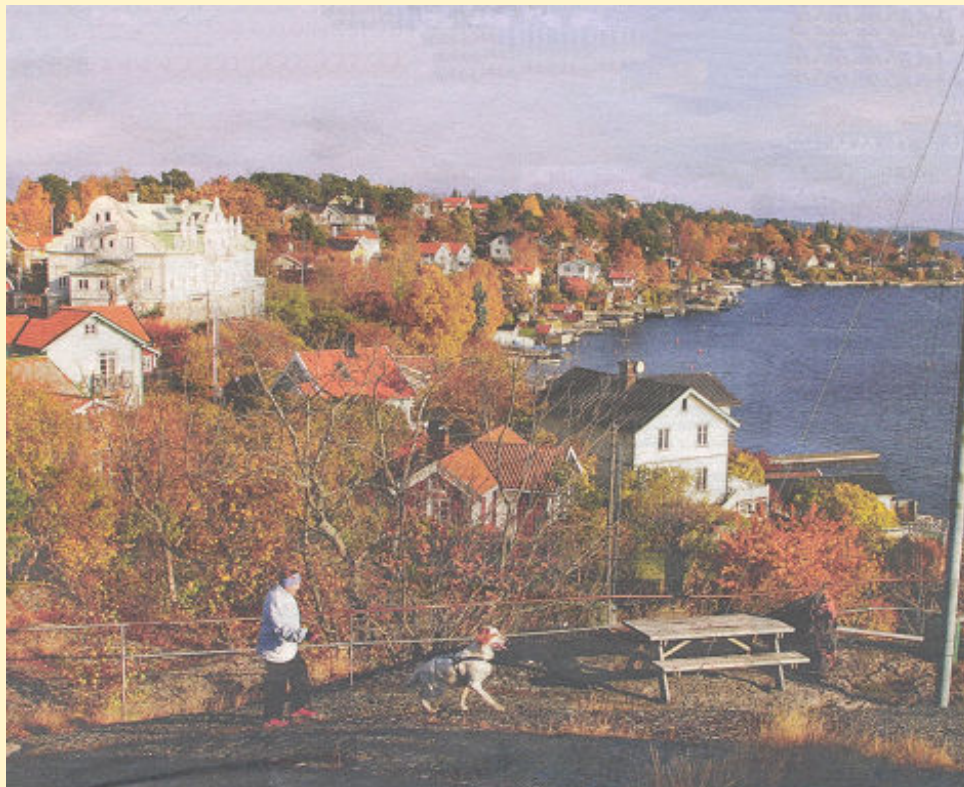

DALARÖ-Journalen

Nr. 8 2008

14 Aug

PORTEN TILL PARADiset

På Lotsberget står en signalmast där man förr hissade upp olika symboler för visa vindstyrka och riktning till hjälp för lotssökande fartyg.

Ariel byggdes som fiskefartyg i Molde i Norge, men ägs sedan 1984 av Haninge kommun och fungerar som bland annat som skolegelfartyg.

Strand Hotell kallades tidigare för "klubbhuset" och idag finns här hotell, restaurang, konferensanläggning. Verksamheten drivs sedan 2000 av Boel Rendle.

Det fina med Dalarö är närheten till havet och skogen och här finns vackra strövmråden i grannskapet. Dalarö har en charmig småstadsbebyggelse som uppskattas av många och människorna som bor i det lilla samhället har god sammanhållning och gemenskap bland annat tack vare Dalarös många föreningar.

- Nu är livsmedelsbutiken öppen året runt, medan andra mindre affärer har begränsade öppettider under vinterhalvåret, men sommartid blommar Dalarö upp på ett helt annat sätt. Det är en stor skillnad på Dalarö idag jämfört med för 100 år sedan. Förr fanns det fler affärer i samhället, olika livsmedelsaffärer, specialaffärer som bokhandel, järn. affär, sybehörsaffär och färgaffär, berättar Gurli Malmsten, vice ordförande i Dalarö Hembygdsförening.

Vid årsskiftet 2006/07 var 1830 personer permanentboende på Dalarö och ungefär 350 elever gick i grundskolan. Sommartid vistas minst 10 000 personer på Dalarö och stundtals blir det svårframkomligt och trångt på vägarna i byn.

- Dalarö Hembygdsförening tog för några år sedan initiativ till Dalarö Forum som är en sammanslutning av olika föreningar som träffas var tredje månad där alla inbjuds att vara med och diskutera aktuella frågor. Vi har bland annat diskuterat var sporthallen skulle ligga eller hur trafiksituationen på Dalarövägen kan lösas där vi bjudit in representanter för Haninge kommun och Vägverket för att påskynda processen. Vi diskuterar också om färjeläget behöver flyttas, där en del vill att den ska ligga i Askfatshamnen i stället. Det pågår utredningar i ärendet och kommer att ta en viss tid. Vi önskar också få tätare bussförbindelser, bland annat med Handen som är centralort i kommunen.

Fortsättning på nästa sida.

Porten till Stockholm

Under medeltiden dyker Dalarö upp som en plats av betydelse för svensk och utländsk sjöfart och blir porten in till Stockholm. All viktig sjöfart går upp genom södra skärgården, förbi Dalarö och vidare till huvudstaden.

- Lotsverksamhet har funnits på Dalarö sedan 1500-talet och på den tiden anlät Gustav Wasa fiskare som lotsade hans skepp in till Stockholm. Fick man inte lift med ett fartyg som skulle ut igen, ja då fick man gå hem. På 1660-talet införs lotsplikt och det har funnits en lotsstation på Dalarö ända till 1979.

Under stormaktstiden spelar Dalarö rollen som centralpunkt både för flottan och sjöfarten och området utvecklades till en flottbas. 1636 förläggs sjötullen till Dalarö och detta blir Sveriges viktigaste tullplats där alla fartyg på väg in till huvudstaden förpliktigas att betala tull för sina varor.

- Nu börjar Dalarö växa som samhälle och det etableras krog, gästgiveri och skjutshåll. För att skydda inloppet till Stockholm söderifrån anlägger Gustav II Adolf 1623 en fästning vid Skansberget på Dalarö. Byggnaden förfaller och 1656 anlägger Karl X Gustav Skansen på en mindre ö strax söder om Dalarö, men först 1756 avslutas bygget. 1854 lämnar de sista, symboliska, militärförbandet ön.

Kärt tillhåll för kändisar

Dalarö har sedan sekelskiftet 1800-1900 varit ett kärt tillhåll för kändisar, konstnärer, författare och finansmän som förbättrade lokalbefolkningens inkomstmöjligheter när de kunde hyra ut sina hus som sommarbostäder och tillhandahålla service av alla de slag.

August Strindberg fick tidigt en relation till byn.

- För Strindberg var Dalarö "porten till paradiset" från vilken han reste ut till sitt älskade

Kymendö. 1871-73 tillbringar Strindberg sina första somrar på Kymendö tillsammans med studiekamrater. 1877 gifter han sig med Siri von Essen och sommaren 1880 hyr han en stuga på Dalarö när parets första dotter kommit till världen. I många av Strindbergs böcker finns det längre eller kortare glimtar från Dalarö och detta var en plats som han hade många positiva minnen ifrån.

1891-1892, när äktenskapet med Siri von Essen tagit slut, hyr han in sig ute på Dalarö udd, eller "Kap Strindberg" som han föredrog att säga själv. Trettio av hans mest kända konstverk är målade på Dalarö under den perioden. Strindberg lämnar Dalarö 1892 och kommer aldrig mer tillbaks.

Konstnären Anders Zorn gifte sig med Emma Lamm vars föräldrar hyrde ett sommarhus i Dalarö av mästerlotson Gustav Dahlström.

Här tillbringar Zorn åtta somrar och finner motiv för sin konst.

- Dalarö är en skärgårdsidyll med en ren och fin skärgård alldeles utanför. Det är mycket lugnare här i jämförelse med skärgården längre norrut och närmare Stockholm. Härifrån är det också lätt att ta sig ut till angränsande öar, även för den som inte har en egen båt tack vare regelbunden färjetrafik, berättar Gurli Malmsten avslutningsvis.

*Ovanstående text och bilder är hämtat ur tidningen Skärgården.
www.skargarden.se Publicerad: 2008-08-07*

Foto: Anders Bengtsson

Tipsa gärna om nyheter eller något som ni vill uppmärksamma här på Dalarö-Journalen.

Om ni vill annonsera eller sälja/köpa något.

Kontakta: dalarojournalen@dalaro.info